

ISSN: 2147-1045

TıpHD

TIP HUKUKU DERGİSİ
JOURNAL OF MEDICAL LAW

İSTANBUL MEDENİYET ÜNİVERSİTESİ
TIP HUKUKU ARAŞTIRMALARI BİRİMİ
YAYINI

EKİM 2016
YIL: 5 S: 10

TR Dizin Hukuk Veri Tabanında Dizinlenmektedir

Tıp Hukuku Dergisi
Journal of Medical Law

“Hakemli Dergidir”/ “Peer reviewed Journal”

Yıl 2016 Sayı 10
Year 2016 Issue 10

- Yayın Sahibi/ Publisher:** Legal Yayıncılık A.Ş. adına Sahibi ve Genel Yayın Yönetmeni on Behalf of Legal Yayıncılık INC. Publisher and Executive Editor
Av./Atty. Lütürrahman BAŞÖZ
- Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Respon- sible Manager:** Av./Atty. Ramazan ÇAKMAKCI
- Yayıncının Adı/ Name of Publishing Company:** Legal Yayıncılık A.Ş.
Basıncının Adı/ Printed by: Net Kırtasiye Tanıtım ve Matbaa San. Tic. Ltd. Şti (Net Copy Center)
(Sertifika No./Certificate No. 13723)
Tel. 0212 249 40 60
- Basıldığı Yer/ Place of Publication:** İnönü Cad. Beytülmalcı Sk. No: 23/A
Gümüşsuyu/Beyoğlu-İstanbul
2016
- Basım Tarihi/ Publication Date:** 2016
- Yönetim Yeri/Place of Management:** Bahariye Cad. No: 63/5 Kadıköy/İstanbul
Tel. 0216 449 04 86 Faks/Fax: 0216 449 04 87
(Sertifika No./ Certificate No. 27563)
- Yayın Dili/Published on Language:** Türkçe/İngilizce
- E-posta/ E-mail:** legal@legal.com.tr
- URL:** www.legal.com.tr
- Yayın Türü/ Type of Publication:** Bu dergi yılda iki sayı olarak yayımlanan Uluslararası, süreli, hakemli bir hukuk dergisidir/This journal is a peer-reviewed international law journal published two times in a year

Yurt Dışı Temsilciliği

Legal Publishing Albania Shpk

Rruga Sami Frasheri, pallati 14, hyrja 11, ap. 8 ne

Tirane/Albania

www.legalalbania.com

info@legalalbania.com

ISSN: 2147-1045

Dergiye yapılan atıflarda “TıpHD” kısaltması kullanılmalıdır.

For citations please use the abbreviation: “TıpHD”

Katkıda bulunmak isteyenler için iletişim bilgileri/

All correspondence concerning articles and other submissions should be addressed to:

E-mail: tiphukuku@gmail.com

Bahariye Cad. Çam Apt. No: 63 D. 5 Kadıköy – İstanbul

Tel: (216) 449 04 85 – 449 04 86 Faks: (216) 449 04 87

Bu dergide yayımlanan yazılarda ileri sürülen görüşler yazarlara aittir.

Articles published in this journal represent only the views of the contributors.

Copyright © 2016

Tüm hakları saklıdır. Bu yayının hiçbir bölümü, Legal Yayıncılık A.Ş. ile Prof.

Dr. Dr. h.c. Hakan Hakeri'nin yazılı izni olmadan, fotokopi yoluyla veya elektronik, mekanik ve sair suretlerle kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz, kayda alınamaz.

All rights reserved. No part of this publication may be copied, reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by means, without the prior expressed permission in writing of the Legal Yayıncılık INC. and Prof. Dr. Dr. h.c. Hakan Hakeri.

TIP HUKUKU DERGİSİ

Bahariye Cad. Çam Apt. No: 63 D. 5 Kadıköy – İstanbul

Tel: (216) 449 04 85 – 449 04 86 Faks: (216) 449 04 87

İnternet adresi: www.legal.com.tr/ E-posta: legal@legal.com.tr

GENEL EDİTÖR/EDITOR IN CHIEF

Prof. Dr. Dr. h.c. Hakan Hakeri

EDİTÖRLER KURULU/EDITORIAL BOARD

Prof. Dr. Dr. h.c. Yener Ünver
Özyeğin Üniv. Hukuk Fakültesi

Doç. Dr. Hayrünnisa Özdemir
Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Doç. Dr. Mehmet Ali Zengin
Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Hukuk Fakültesi

YAYIN KURULU/EDITORIAL BOARD

Prof. Dr. Refik Korkusuz
İstanbul Medeniyet Üniversitesi

Prof. Dr. Özlem Yenerer Çakmut
Özyeğin Üniversitesi

Doç. Dr. Ümit Gezder
İstanbul Medeniyet Üniversitesi

Yrd. Doç. Dr. Murat Tumay
İstanbul Medeniyet Üniversitesi

Yrd. Doç. Dr. Murat Aydın
Selçuk Üniversitesi

DANIŐMA KURULU/ADVISORY BOARD

Prof. Dr. Dr. h.c. Yener Ünver
Özyeğin Üniversitesi Hukuk Fakóltesi

Prof. Dr. Mehmet Ayan
Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakóltesi

Prof. Dr. Faik Çelik

Prof. Dr. Murat Doęan
Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakóltesi

Prof. Dr. Haluk İnce
İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakóltesi

Prof. Dr. Ahmet Nezh Kök
Atatürk Üniversitesi Tıp Fakóltesi

Prof. Dr. Erdem Özkara
Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakóltesi

Prof. Dr. Tefvik Özlü
Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakóltesi

HAKEM KURULU/BOARD OF REFEREE

Prof. Dr. Dr. h.c. Hakan Hakeri
İstanbul Medeniyet Üniversitesi Hukuk Fakóltesi

Prof. Dr. Dr. h.c. Yener Ünver
Özyeğin Üniversitesi Hukuk Fakóltesi

Prof. Dr. Mehmet Ayan
Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakóltesi

Prof. Dr. Ramazan Çaęlayan
Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakóltesi

Prof. Dr. Faik Çelik

Prof. Dr. Nesrin Çobanoęlu
Gazi Üniversitesi Tıp Fakóltesi

Prof. Dr. Murat Doęan
Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakóltesi

Prof. Dr. Haluk İnce
İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakóltesi

Prof. Dr. Ahmet Nezh Kök
Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi

Prof. Dr. Hans Lilie
Martin Luther Üniversitesi, Tıp-Etik-Hukuk Merkezi Müdürü

Prof. Dr. Erdem  zkara
Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi

Prof. Dr. Tefik  zli
Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi

Prof. Bruce Patsner
Houston Üniversitesi Tıp Hukuku Enstitüsü

Prof. Dr. Henning Rosenau
Augsburg Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. Pervin Somer
Okan Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. Ramazan Yıldıırım
Karatay Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. Zafer Zeytin
Türk Alman Üniversitesi Hukuk Fakültesi

TIP HUKUKU DERGİSİ YAYIN İLKELERİ
PUBLICATION AND SUBMISSION REQUIREMENTS OF
JOURNAL OF MEDICAL LAW

1. Tıp Hukuku Dergisi, yılda iki sayı olarak yayınlanan hakemli bir dergidir.

Journal of Medical Law is a peer-reviewed journal published two times in a year.

2. Dergi’de yayınlanabilecek yazılar, Tıp Hukuku alanını ilgilendiren içerikte her türlü makale, karar incelemesi ve kitap incelemesi ile çevirilerdir. Yazıların dili, Türkçe veya diğer Avrupa dilleridir.

This is a journal of law focusing on legal issues concerning medical law. Articles, case notes and comments, discussions of legislative development, book reviews and other similar type of papers which are written in Turkish and in other European languages are welcome.

3. Dergi’de yayınlanmak üzere gönderilen yazılar başka bir yerde yayınlanmamış ya da yayınlanmak üzere gönderilmemiş olmalıdır.

Articles that will be sent to the editor should not be published elsewhere, nor be submitted to other journals simultaneously.

4. Yazılar Microsoft Word (Microsoft Office 98 ve üzeri versiyonlar) formatında (.doc veya.docx dosya uzantılı olarak) yazılmış olmalıdır. Ayrıca yazılar, aşağıdaki şekil şartlarına uygun olarak kaleme alınmış olmalıdır:

Kağıt boyutu: A4

Üst: 2, 5 cm; Alt: 2, 5 cm; Sol: 2 cm; Sağ: 2 cm

Metin: Times New Roman, 12 punto, 1.5 satır aralığı, iki yana yaslı

Dipnotlar: Sayfa altında, Times New Roman, 10 punto, 1 satır aralığı, iki yana yaslı

Articles should be submitted as Microsoft Word (either with.doc or.docx file extensions) documents (Microsoft Office 1998 or higher versions). Articles should be written according to the following style guidelines:

Paper size: A4

Top: 2.5 cm; Bottom: 2.5 cm; Left: 2 cm; Right: 2 cm

Text body: Times New Roman, 12 points, at 1.5 line spacing, justified

Footnotes: Times New Roman, 10 points, at 1 line spacing, justified

5. Her yazı, kaydedildiği bir CD ile ya da elektronik posta yolu ile Microsoft Word formatında editöre teslim edilmelidir. Yazının basılı olarak teslimi gerekmemektedir.

Softcopy of the article either on a CD or as an attached Microsoft Word Document via e-mail should be submitted to the editor. There is no need to submit any hardcopy of the article.

6. Yazıyla birlikte yazarın (veya yazarların) adına, unvanına, çalıştığı kuruma, açık adresine, kolay ulaşım sağlanabilecek telefon numaralarına ve elektronik posta adreslerine ilişkin bilgiler de editöre ulaştırılmalıdır.

The name (s), formal position (s), institutional affiliation (s) and contact details (especially e-mail (s)) of the author (s) must be clearly included with the submission to the editor.

7. Dergi'ye gönderilen makaleler Türkçe ve İngilizce **başlık** ile hem İngilizce hem de Türkçe **özet** kısmı içermelidir.

*Each submission should contain a Turkish and an English **Title**, as well as an **Abstract** part in Turkish and English.*

8. Dergi'ye gönderilen makalelerde, ilgili makaledeki konuyu tanımlayan Türkçe ve İngilizce uygun **anahtar kelimeler** bulunmalıdır.

*All articles should be accompanied by a sufficient number of **key-words** in Turkish and English that reflect the content of the article.*

9. Dergi'ye gönderilen makalelerde kullanılan kaynaklar, makale sonunda **kaynakça** olarak alfabetik sırada verilmiş olmalı ve kullanılan kaynaklar dipnotunda veya metin içerisinde kısa olarak yer almalıdır.

*All references cited in the text should be numbered in the order of mention in the text and should be given in abbreviated form in footnotes. They should be listed in full form at the end of the article in an alphabetically arranged **bibliography** as well.*

10. Dergi'ye gönderilen makalelerin yazım bakımından son denetimlerinin yapılmış olduğu ve **basılmaya hazır olarak** verildiği kabul edilir.

*All submissions are regarded as **ready to publish** and already proofread by the author himself.*

11. Yayın Kurulu'nda ilk değerlendirilmesi yapılan makaleler, anonim olarak hakeme gönderilecek, hakemden gelen rapor doğrultusunda makalenin yayınlanmasına ya da düzeltme istenmesine ya da yayınlanmamasına karar verilecek ve yazar durumdan en kısa zamanda haberdar edilecektir. Tamamlanmış veya düzeltilmiş yazı, Yayın Kurulu'nca, tekrar hakeme gönderilir.

After the initial assessment of the articles is completed by the editorial board, the articles will be submitted to a peer reviewer anonymously. In accordance with the reviewer's report, editing may be requested, the article may get published, or the article may be rejected. The author shall be notified of the decision as soon as possible. The editorial board shall submit the final, or the edited article to the peer reviewer one more time.

12. Dergi, hakemin yazarı bilmemesi esasına (**kör hakemlik**) dayanır. Hakeme gönderilecek makalelerde de yazarın kimliğine ilişkin bilgilerin gizliliği sağlanır.

*All articles submitted are subject to a **blind peer review**. The identity of the author (s) and reviewer (s) will not be revealed to the other party.*

13. Tüm Hakem Raporları, **ULAKBİM** (Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi) **Hukuk Veri Tabanı Komitesi** tarafından denetlenmesine olanak verecek şekilde 5 yıl saklanır.

*All reviewers' evaluation reports will be kept for at least five years after publication and copies of these reports will be sent to the **ULAKBİM** (Turkish Academic Network and Information Center) **Law Database Committee** whenever required.*

14. Dergi'ye ait yeni sayı yayınlandıkça, bu sayı tek bir **PDF** kopyası şeklinde **ULAKBİM Online Dergi Takip Sistemine (ODİS)** yüklenir. Ayrıca Dergi'nin 2 adet basılı kopyası da ULAKBİM'a kargo ile ulaştırılır.

*Each Publisher issue of the Journal will be uploded as a **PDF** file to the **Online Journal Watch System of ULAKBİM (ODİS)**. Also two copies of the published issue will be delivered to ULAKBİM by cargo.*

15. Dergi basıldıktan sonra ilgili sayının yazarlarına ve bu sayıda hakemlik yapmış olanlara ücretsiz olarak gönderilir.

Free copies of the published issue will be sent both to the author (s) and to the reviewer (s).

EDİTÖRDEN.../FROM THE EDITOR...

Değerli okuyucular,

Dergimizin yeni ve oldukça hacimli bir sayısıyla sizinle buluşmaktan büyük mutluluk duyuyorum.

Bu sayımızda üç ayrı kategoriye ayırabileceğimiz çalışmalarını yayınlıyoruz. Öncelikle 3-4 Haziran 2016 tarihlerinde Amasya Barosu'nun evsahipliğinde gerçekleştirdiğimiz XIII. Türk-Alman Tıp Hukuku Sempozyumu'nun elimize ulaşan tebliğlerine bu sayıda yer verdik. Bu vesileyle sempozyumun organizasyonunu sağlayan Amasya Barosu mensuplarına ve çalışanlarına Baro Başkanı sayın Avukat Ahmet Melik Derindere nezdinde teşekkür etmek istiyorum.

İkinci kategoride, dergimize gelen makaleler var. Son olarak da Slovenya'dan tıp hukuku ile ilgili bir makalenin tercümesini yayınlıyoruz. Sonraki sayılarda da yine Slovenya'dan bir kaç makale tercümesi daha yayımlayacağız. Keyifli okumalar dileğiyle.

Prof. Dr. Dr. h.c. Hakan HAKERİ

Editör

TIP HUKUKU DERGİSİ

Sayı 10/ Yıl 2016

İÇİNDEKİLER

MAKALELER	205
İdari Yargı Kararları Işığında Özel Hastanelerde Meydana Gelen Tıbbi Uygulama Hatasından İdarenin Denetim Yetkisi Nedeniyle Sorumluluğunun Tartışılması Doç. Dr. Serkan ÇINARLI	207
İlaç Sektörünün Düzenlenmesinin İdare Hukuku Açısından Değerlendirilmesi Yard. Doç. Dr. Sırrı DÜĞER.....	229
Çocuklarda Kan Naklinin Reddi: Yehova Şahitleri Olgu Örnekleri Dr. Yakup Gökhan DOĞRAMACI Prof. Dr. Zehra Zerrin ERKOL.....	255
ÇEVİRİ	301
Açıklama Görevi/Yükümü (Açıklamaya Hak) ve Doktor İle Hasta Arasındaki Ortak İlişkinin Gerçekliliği – Aşı Örneği Prof. Dr. Alojz İHAN Çev.: Nuray ÇELİK.....	303
XIII. TÜRK ALMAN TIP HUKUKU SEMPOZYUMU BİLDİRİLERİ	309
Sağlık Çalışanlarının Tazminat Sorumluluğu Yard. Doç. Dr. Selin Sert SÜTÇÜ.....	311
Pflegeberuf in Deutschland: Standortbestimmung und Perspektive Prof. Dr. phil. Gabriele MEYER	329
Almanya'da Sağlık Mesleği: Bakış Açısı ve Perspektif Prof. Dr. phil. Gabriele MEYER Çev.: Melike ŞENTÜRK TUR	339
Hemşirelerin Uygulamada Yaşadığı Etik İkilemler Tuğba YILDIZ ASDEMİR.....	349
Was Darf die Pflege? Kompetenzen und Rechtliche Verantwortung von Pflegekräften in Deutschen Krankenhäusern Kim Philip LİNOH	357
Hemşireler Neler Yapabilir? Hemşirelerin Alman Hastanelerinde Yetkileri ve Hukuki Sorumluluğu Kim Philip LİNOH Çev.: Prof. Dr. Dr. h.c. Hakan HAKERİ	375
Tıbbi Faaliyetlerde Hekim ve Diğer Sağlık Personelinin Malpraktis Sorumluluğunun Belirlenmesinde Yaşanan Sorunlar Prof. Dr. med. Llm. jur. Hasan Tahsin KEÇELİGİL.....	391
Strafrechtliche Verantwortlichkeiten im Medizinischen Team Prof. Dr. Henning ROSENAU.....	415

Medikal Ekipte Cezai Sorumluluklar Prof. Dr. Henning ROSENAU Çev.: Şule KARATAŞ GÖRÜCÜ	427
İfa Yardımcısının -Sağlık Çalışanlarının- Fiillerinden Sorumluluk Prof. Dr. Zafer ZEYTİN	439
Tedavinin Hazırlanması ve Uygulanması Sırasında Yapılan Hatalar Mehmet AKYOL	463
Hemşirelik Yönetmeliği'nin 6. Maddesine Uygun Hareket Eden Hemşire Cezalandırılabilir mi? Prof. Dr. Dr. h.c. Yener ÜNVER	477
İdare Hukuku İlkeleri Işığında Hemşirelik Yönetmeliği'nin 6/D Maddesi Uyarınca Hemşirenin Sorumluluğu Doç. Dr. Serkan ÇINARLI	507
LEGAL YAYINCILIK TÜM YILLAR DERGİ FİYAT LİSTESİ (BASILI, ONLINE SÜRELİ-SÜRESİZ VE E-DERGİ)	531
LEGAL HUKUK DERGİLERİ SİPARİŞ FORMU	535
LEGALBANK ABONELİK FORMU	536

JOURNAL OF MEDICAL LAW

Issue 10/ Year 2016

CONTENTS

ARTICLES.....	205
A Discussion in the Light of Administrative Judicial Decisions of the Responsibility of Supervisory Competence of Administration by Virtue of Medical Malpractice in Private Hospitals Assoc. Prof. Dr. Serkan ÇINARLI.....	207
Regulation of Pharmaceutical Industry Regarding Administrative Law Asst. Prof. Dr. Sırrı DÜĞER.....	229
Refusal of Blood Transfusion in Children: Jehovah Witnesses Case Examples Dr. Yakup Gökhan DOĞRAMACI Prof. Dr. Zehra Zerrin ERKOL.....	255
TRANSLATION AND NOTES.....	301
Obligation of Informing and Reality of Relationship Between Physician and Patient, Vaccine Example Prof. Dr. Alojz IHAN Translated by: Nuray ÇELİK.....	303
COMMUNIQUE OF XIII. TURKISH GERMAN MEDICAL LAW SYMPOSIUM.....	309
Compensation Responsibility of Health Personal Assoc. Prof. Dr. Selin Sert SÜTÇÜ.....	311
Pflegeberuf in Deutschland: Standortbestimmung und Perspektive Prof. Dr. phil. Gabriele MEYER.....	329
Professional Nursing in Germany: Current Situation and Perspectives Prof. Dr. phil. Gabriele MEYER Translated by: Melike ŞENTÜRK TUR.....	339
Ethic Dilemmas of Nurses in Practice Tuğba YILDIZ ASDEMİR.....	349
Was Darf Die Pflege? Kompetenzen und Rechtliche Verantwortung von Pflegekräften in Deutschen Krankenhäusern Kim Philip LINOH.....	357
What are Nurses Allowed to Do? Competences and Legal Responsibilities Of Nurses in German Hospitals Kim Philip LINOH Translated by: Prof. Dr. Dr. h.c. Hakan HAKERİ.....	375
Determination of Physicians and Other Health Personnel Malpractice Limitation: Current Issues Prof. Dr. med. Llm. jur. Hasan Tahsin KEÇELİGİL.....	391
Strafrechtliche Verantwortlichkeiten Im Medizinischen Team Prof. Dr. Henning ROSENAU.....	415

Criminal Responsibility in Medical Team Prof. Dr. Henning ROSENAU Translated by: Şule KARATAŞ GÖRÜCÜ.....	427
Liability of Medical Staff as Performance Assistant Prof. Dr. Zafer ZEYTİN.....	439
Failures on Preparation and Practice of Treatment Mehmet AKYOL.....	463
Can a Nurse be Punished Who was Acting According to Art. 6 of Nurse Regulation Prof. Dr. Dr. h.c. Yener ÜNVER.....	477
He Liability of Nurse In Accordance with Nursing Regulation Article 6/D in Light of Principles of Administration Law Assoc. Prof. Dr. Serkan ÇINARLI.....	507
LEGAL PUBLISHING'S PRICE LIST COVERING ALL THE YEARS (PRINTED-ON LINE-PERIODIC- NON-PERIODIC, AND E-JOURNAL.....	531
ORDERING FORM FOR THE LEGAL LAW JOURNALS	535
SUBSCRIPTION FORM FOR THE LEGALBANK LEGAL DATABASE	536

MAKALELER

ARTICLES

* İdari Yargı Kararları Işığında Özel Hastanelerde Meydana Gelen Tıbbi Uygulama Hatasından İdarenin Denetim Yetkisi Nedeniyle Sorumluluğunun Tartışılması
A Discussion in the Light of Administrative Judicial Decisions of the Responsibility of Supervisory Competence of Administration by Virtue of Medical Malpractice in Private Hospitals

Doç. Dr./Assoc. Prof. Dr. Serkan ÇINARLI

* İlaç Sektörünün Düzenlenmesinin İdare Hukuku Açısından Değerlendirilmesi
Regulation of Pharmaceutical Industry Regarding Administrative Law

Yard. Doç. Dr./Asst. Prof. Dr. Sırrı DÜĞER

* Çocuklarda Kan Naklinin Reddi: Yehova Şahitleri Olgu Örnekleri
Refusal of Blood Transfusion in Children: Jehovah Witnesses Case Examples

Dr. Yakup Gökhan DOĞRAMACI

Prof. Dr. Zehra Zerrin ERKOL

**İDARİ YARGI KARARLARI IŞIĞINDA ÖZEL
HASTANELERDE MEYDANA GELEN TIBBİ UYGULAMA
HATASINDAN İDARENİN DENETİM YETKİSİ NEDENİYLE
SORUMLULUĞUNUN TARTIŞILMASI***

*(A DISCUSSION IN THE LIGHT OF ADMINISTRATIVE JUDICIAL DECISIONS OF
THE RESPONSIBILITY OF SUPERVISORY COMPETENCE OF ADMINISTRATION
BY VIRTUE OF MEDICAL MALPRACTICE IN PRIVATE HOSPITALS)*

Doç. Dr./Assoc. Prof. Dr. Serkan ÇINARLI**

ÖZ

Sağlık hizmetinin asil sahibi olan idarenin, ruhsat yöntemi ile bu hizmeti özel kişiye gördürmesi sırasında elbette denetim ve gözetim sorumluluğu devam etmektedir. Bu sorumluluğun yerine getirilmemesi özel hastanede meydana gelen zarar ile ilişkilenebiliyor ise bu durumda idarenin zararı tazmin sorumluluğundan söz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Özel Hastane, Sağlık Hizmeti, İdarenin Denetim Yetkisi, Hizmet Kusuru

ABSTRACT

It is apparent that the responsibility of supervision and surveillance obligation of administration continues while the natural person to whom health service is given by virtue of licencing perform the very task, because administration is the legal primary proprietor of this task. If a link is established between the damage occurred in the private hospital while performing this task and the negligence of the administration not fulfilling the said responsibility, then a compensation will be disbursed.

Keywords: Private Hospital, Health Service, Supervisory Competence of Administration, Service Negligence.

***

---

* Bu makale 20.07.2016 tarihinde Yayınevimize ulaşmış olup 03.08.2016 tarihinde hakem onayından geçmiştir.

** Celal Bayar Üniversitesi İİBF Hukuk Bilimleri ABD

...

İdarenin sağlık hizmetinin asıl sahibi olarak bu hizmeti ruhsat yöntemi ile özel kişiye gördürürken denetim ve gözetim sorumluluğu devam edecektir. Elbette bu denetim sorumluluğunun yerine getirilmesinde, idarenin hizmet kusuru açısından sorumluluğuna gidilmesi idare hukukunun temel ilkesidir. Bu çalışmada incelenecek olan idari yargı kararları da bu yönüyle sağlık hizmetinin ruhsat usulü ile görülmesi sırasında idarenin denetim görevinin yerine getirilmesinde meydana gelen kusuru ve bu kusurun meydana gelen zarar ile illiyet bağına tartışılmaktadır.

Biz de bu istisna kararları ele alarak özel hastanelerde meydana gelen tıbbi uygulama hatalarında idarenin denetimden kaynaklanan sorumluluğunu tartışarak bu yönüyle alana katkı yapmaya çalıştık.

...

Sağlık hizmetinin asıl sahibi ve sorumlusunun bizzat idare olduğu konusunda tartışmaya yer yoktur. İdare kimi zaman hizmetin genişliği nedeniyle bu hizmeti ruhsat usulü ile özel kişilere gördürmektedir. Ancak bu hizmeti yerine getiren özel kişileri kolluk yetkilerini aşan bir şekilde denetlemek görevini yerine getirmeyen idarenin hizmet kusuru nedeniyle sorumlu olacağı açıktır. Burada dikkat edilmesi gereken husus, denetim görevinin yerine getirilmemesi ile özel hastanede meydana gelen zarar arasında bir illiyet bağı kurulup kurulmayacağı hususudur. Eğer kurulamıyor ise maddi tazminattan söz etmek mümkün olmamak ile birlikte manevi zararlar açısından denetim görevinin yerine getirilmemesi nedeniyle hastane şartlarının kötülüğü söz konusu ise gene idarenin sorumluluğuna gidilebilir. Danıştay uygulamalarının da bu yönde olduğunu söylemek doğru olacaktır.

***Makalenin devamına, dergimizin dergimizin
2016 tarihli 10. sayısından ulaşabilirsiniz***

İLAÇ SEKTÖRÜNÜN DÜZENLENMESİNİN İDARE HUKUKU AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ*

(REGULATION OF PHARMACEUTICAL INDUSTRY REGARDING
ADMINISTRATIVE LAW)

Yard. Doç. Dr./Asst. Prof. Dr. Sırrı DÜĞER

ÖZ

Bu çalışmada ilaç sektörü teori, mevzuat ve uygulama şeklinde bir hukuk paradigması çerçevesinde incelenmiştir. Teori kısmında ilacın düzenlenmesi faaliyetinin hukuki niteliği; mevzuat kısmında ise ilaç piyasasının işleyişi açısından temel düzenlemeler olan; ilaçlar hakkındaki ruhsatlandırma, fiyatlandırma ve geri ödeme, ilacın düzenlenmesi ile yetkili idari teşkilat ve ilaçlar üzerindeki fikrî mülkiyet hakları, ile ilgili mevzuat incelenmiştir.

Uygulama kısmında ise ilacın düzenlenmesi ile yetkili idari teşkilat idare hukuku açısından incelenmiş ve bu teşkilatın gerçekleştirdiği faaliyetin sektörün insan sağlığı ve milli ekonomi açısından stratejik önemi dikkate alarak kolluk faaliyetinin ötesinde bir regülasyon faaliyeti olarak ele alınması gerektiği üzerinde durulmuştur. Bu bağlamda ilacın düzenlenmesi ile yetkili idari teşkilat ile ilgili olarak ise önce AB ve ABD’de aynı konu ile yetkili kurumlar daha sonra Sağlık Bakanlığının bağlı kuruluşlarından biri olan, kamu tüzel kişiliğini haiz Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu’nun kuruluşu, yapısı, görev ve faaliyetleri incelenmiştir. Sonuç bölümünde ise TİTCK’nin yapısı ve görevleri ile ilgili değerlendirmelerin yanında, hukuksal düzenlemelerin oluşturulacak milli ilaç ve fikrî mülkiyet siyaseti çerçevesinde yapılması gerektiği ile ilgili değerlendirmelerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: İlaç, Kamu Sağlığı, Ruhsatlandırma, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu.

---

* Bu makale 10.08.2016 tarihinde Yayinevimize ulaşmış olup, 30.08.2016 tarihinde hakem onayından geçmiştir.

ABSTRACT

In this study, pharmaceutical industry is evaluated within the framework of a legal paradigm of theory, legislation and implementation. In the theory part, legal nature of activity of regulating medicines; in the legislation part: legislation on licensing, pricing and reimbursement of pharmaceuticals, legislation on administrative organisation regarding regulating pharmaceuticals, legislation on intellectual property rights, are assessed.

In the implementation part, the administrative organisation empowered with regulating the industry is evaluated and it is stressed that the activity carried out by this organisation is beyond police function; in fact it is regulatory function especially when taking into account strategic importance of the industry in terms of human health and national economy. In this regard, administrative agencies in the EU and the US empowered with regulating the industry is evaluated then the establishment, structure, duties and functions of the regulatory authority in Turkey, Turkish Medicines and Medical Devices Authority (TMMDA) which has a public legal personality is evaluated. In the conclusion, apart from assessments about the structure and functions of TMMDA, evaluations about necessity of drafting the legislations pursuant to national pharmaceutical and intellectual property policy are provided.

Keywords: *Medicine, Public Health, Licensing, Turkish Medicines and Medical Devices Authority.*

***

...

Son olarak, özellikle ilaca ilişkin düzenlemeler ile temel hak ve özgürlüklerin kamu sağlığı nedeniyle sınırlandırılması söz konusu olduğu için ilacın üretimi (klinik deneyler), ruhsatlandırılması, toptan ve perakende satışı, ruhsatlandırma sonrası ortaya çıkabilecek zararlı etkilerinin takibi ile ilaç üreticisinin ilacın zararlı etkilerinden kaynaklanan sorumluluğunun tamamının tek bir kanun ile düzenlenmesi gereklidir.

**Makalenin devamına, dergimizin dergimizin
2016 tarihli 10. sayısından ulaşabilirsiniz**

ÇOCUKLARDA KAN NAKLİNİN REDDİ: YEHOVA ŞAHİTLERİ OLGU ÖRNEKLERİ*

*(REFUSAL OF BLOOD TRANSFUSION IN CHILDREN:
JEHOVAH WITNESSES CASE EXAMPLES)*

Dr. Yakup Gökhan DOĞRAMACI**
Prof. Dr. Zehra Zerrin ERKOL***

ÖZ

Tam fiil ehliyetine sahip kişilerin kendilerine yönelik tıbbi uygulamalara rıza göstermesinde veya bunları reddetmesinde genel anlamda sorun bulunmamaktadır. Ancak tedavinin reddi konusunda karşımıza çıkan sorunlardan biri, yaş küçüklüğü nedeniyle tam ehliyete sahip olmayan çocuklarla ilgilidir.

Çalışmamızda, çocuk olgularda tıbbi gereklilik bulunmasına rağmen kan naklinin reddedilmesi konusu, Yehova Şahidi çocuklarla ilgili yaşanan somut olaylar ve sonuçları ile birlikte değerlendirilmiştir. Böylelikle somut olaylardan yola çıkılarak, çocuklarda tedavi reddine ilişkin öğretilere katkı sağlanması ve olası somut olaylara yol gösterilmesi amaçlanmaktadır.

Çalışmamız, iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde somut olayların değerlendirilmesine esas teşkil edecek temel bilgi ve kavramlara yer verilmiştir. İkinci bölümde ise kan nakline ihtiyacı olan Yehova Şahidi çocuk olgu örnekleri; doğmamış, ayırt etme gücü olmayan ve ayırt etme gücüne sahip çocuklar olarak üç başlıkta sunulmuştur. Olgu örnekleri, ilk bölümdeki temel bilgi ve kavramlar ışığında değerlendirilmiştir.

---

* Bu makale 22.06.2016 tarihinde Yayınevimize ulaşmış olup, 05.07.2016 tarihinde hakem onayından geçmiştir.

** Hukukçu, Hekim, Sağlık Hukuku Bilimi Uzmanı, İstanbul Medipol Üniversitesi Sağlık Hukuku Doktora Programı öğrencisi. İletişim: ygdogramaci@yahoo.com

*** Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Adli Tıp Anabilim Dalı, Bolu.

Anahtar Kelimeler: tıp hukuku, çocuk hakları, çocuğun korunması, velayet, olgun çocuk, kan nakli reddi, tedaviyi ret, sağlık tedbiri, zorunlu aşı.

ABSTRACT

Refuse or consent of medical applications by fully competent person poses no problems in the general sense. One of the major problems encountered in respect of refusal of treatment is about incompetent children due to young age.

In our study, we have evaluated refusal of blood transfusion in children despite the medical necessities and, cases and results in relation to Jehovah Witness children. Thus, it is aimed to contribute to the doctrine and provide guidance to potential cases in relation to refusal of treatment in children, based on case examples.

Our study consists of two parts. In the first part core concepts and knowledges are explained which are then used to assess cases. In the second part Jehovah Witness children who are in need of blood transfusion are exemplified under three headings as follows; unborn, have discretion and have no discretion. After the exemplifications, our evaluations are carried out in light of the core concepts and knowledge explained in the first part.

Keywords: *medical law, children's rights, protection of children, custody, mature minor, refuse treatment, health measure, mandatory vaccination.*

***

...

Ayırt etme gücü bulunmayan çocuklar açısından sunulan olaylardaki kararlara bakacak olursak; çocuğun menfaati somut olarak tehlikeye düştüğünde, ailenin velayet hakkına karşın mahkemelerin tedbir kararı verdiği görülmektedir. Hukuki uyumsuzluk, velayet hakkına karşı çocuğun yaşam hakkıdır ve ayırt etme gücü olmayan çocuklarda din özgürlüğünden bahsetmek doğru değildir. Bu sebeple çocuğun hayatının tehlikeye girdiği acil hallerde, çocuğun yaşam hakkını korumaya yönelik verilen kararlar pozitif hukukumuz açısından uygun niteliktedir.

***Makalenin devamına, dergimizin dergimizin
2016 tarihli 10. sayısından ulaşabilirsiniz***

ÇEVİRİ

TRANSLATION AND NOTES

* Açıklama Görevi/Yükümü (Açıklamaya Hak) ve Doktor ile Hasta Arasındaki Ortak İlişkinin Gerçekliliği – Aşı Örneği
Obligation of Informing and Reality of Relationship Between Physician and Patient, Vaccine Example

Prof. Dr. Alojz İHAN
Çev./Translated by: Nuray ÇELİK

AÇIKLAMA GÖREVİ/YÜKÜMÜ (AÇIKLAMAYA HAK) VE DOKTOR İLE HASTA ARASINDAKİ ORTAK İLİŞKİNİN GERÇEKLİLİĞİ – AŞI ÖRNEĞİ

(OBLIGATION OF INFORMING AND REALITY OF RELATIONSHIP BETWEEN
PHYSICIAN AND PATIENT, VACCINE EXAMPLE)

Prof. Dr. Alojz İHAN*

Çev./Translated by: Nuray ÇELİK**

...Çoğu aşılar etkili çok kârlı tıbbi önlemlerdir. Eğer aşı masrafları ve aşı olmadan çıkan hastalıklardan (morbidity) dolayı olan masrafları kıyaslarsak en büyük kârlı “menfaat” DTP aşısıdır (difteri, tetanos ve boğmaca aşısı), çünkü aşıyı kesersek hastalıkların masrafları aşı masraflarından hemen hemen 30 kat büyük olur. İkinci olarak (yaklaşık olarak 25 kat tasarruf yapan) MMR aşısı (kızamık, kabakulak ve kızamıkçık) bulunmaktadır. Çocuk felci aşısı, aşı yapılmadığı takdirde felç olan çocuklar için çok değerlidir, halbuki aşı yapılmadan felç istatistik olarak pek nadir olur (virüs, bulaşmışların %1 den az hastaların sinir sistemine girer ve sırf onların onda birinde daha ağır felcin sebebi olur). Dolayısıyla aşının finansal etkisi hastalığın masraflarına göre “sırf” 5 kat büyüktür (Tariq et al, 2015)

...

Çünkü sırf ruhumuzun duyguların ve hayatta kalmak için asıl şart olan gruba ait olmamızın bulunduğu en derin ve enerji bakımından en kuvvetli kısımlarını tehdit edebilen konularda kavga hatta birbirimizden nefret edebiliriz. Uzman, bilimsel, tarihsel, finansal ve benzer meseleler hakkında tutkulu ve saplantılı kavga ettiğimiz veya birbirimizden nefret ettiğimiz zaman biz aslında konuştuğumuzun içeriğinden söz etmiyoruz, ait olduğumuz gruba ve ölüm korkularımızı gösteriyoruz.

***Çevirinin devamına, dergimizin dergimizin
2016 tarihli 10. sayısından ulaşabilirsiniz***

---

* Ljubljana Üniversitesi Tıp Fakültesi Mikrobiyoloji ve İmmünoloji Anabilim Dalı

** İstanbul Medeniyet Üniversitesi Tıp Hukuku Yüksek Lisans Öğrencisi

**XIII. TÜRK ALMAN TIP
HUKUKU SEMPOZYUMU
BİLDİRİLERİ
COMMUNIQUES OF XIII. TURKISH
GERMAN MEDICAL LAW SYMPOSIUM**

* Sağlık Çalışanlarının Tazminat Sorumluluğu

Compensation Responsibility of Health Personal

Yard. Doç. Dr./Assoc. Prof. Dr. Selin Sert SÜTÇÜ

* Pflegeberuf in Deutschland: Standortbestimmung und Perspektive
Professional Nursing in Germany: Current Situation and Perspectives

Prof. Dr. phil. Gabriele MEYER

* Almanya'da Sağlık Mesleği: Bakış Açısı ve Perspektif
Professional Nursing in Germany: Current Situation and Perspectives

Prof. Dr. phil. Gabriele MEYER

Çev./Translated by: Melike ŞENTÜRK TUR

* Hemşirelerin Uygulamada Yaşadığı Etik İkilemler

Ethic Dilemmas of Nurses in Practice

Tuğba YILDIZ ASDEMİR

* Was Darf Die Pflege? Kompetenzen und Rechtliche Verantwortung von
Pflegekräften in Deutschen Krankenhäusern

*What are Nurses Allowed to Do? Competences and Legal Responsibilities of Nurses in
German Hospitals*

Kim Philip LİNOH

* Hemşireler Neler Yapabilir? Hemşirelerin Alman Hastanelerinde Yetkileri ve
Hukuki Sorumluluğu

*What are Nurses Allowed to do? Competences and Legal Responsibilities of Nurses in
German Hospitals*

Kim Philip LİNOH

Çev./Translated by: Prof. Dr. Dr. h.c. Hakan HAKERİ

* Tıbbi Faaliyetlerde Hekim ve Diğer Sağlık Personelinin Malpraktis Sorumluluğunun
Belirlenmesinde Yaşanan Sorunlar

*Determination of Physicians and Other Health Personnel Malpractice Limitation:
Current Issues*

Prof. Dr. med. Llm. jur. Hasan Tahsin KEÇELİGİL

* Strafrechtliche Verantwortlichkeiten im Medizinischen Team

Criminal Responsibility in Medical Team

Prof. Dr. Henning ROSENAU

* Medikal Ekipte Cezai Sorumluluklar

Criminal Responsibility in Medical Team

Prof. Dr. Henning ROSENAU Çev./Translated by: Şule KARATAŞ GÖRÜCÜ

* İfa Yardımcısının -Sağlık Çalışanlarının- Fiillerinden Sorumluluk

Liability of Medical Staff as Performance Assistant

Prof. Dr. Zafer ZEYTİN

* Tedavinin Hazırlanması ve Uygulanması Sırasında Yapılan Hatalar

Failures on Preparation and Practice of Treatment

Mehmet AKYOL

* Hemşirelik Yönetmeliği'nin 6. Maddesine Uygun Hareket Eden Hemşire
Cezalandırılabilir mi?

Can a Nurse be Punished Who Was Acting According to Art. 6 of Nurse Regulation

Prof. Dr. Dr. h.c. Yener ÜNVER

* İdare Hukuku İlkeleri Işığında Hemşirelik Yönetmeliği'nin 6/D Maddesi Uyarınca
Hemşirenin Sorumluluğu

*The Liability of Nurse in Accordance with Nursing Regulation Article 6/D in Light of
Principles of Administration Law*

Doç. Dr./Assoc. Prof. Dr. Serkan ÇINARLI

SAĞLIK ÇALIŞANLARININ TAZMİNAT SORUMLULUĞU

(COMPENSATION RESPONSIBILITY OF HEALTH PERSONAL)

Yard. Doç. Dr./Assoc. Prof. Dr. Selin Sert SÜTÇÜ*

ÖZ

Tıp hukukunun en güncel sorunlarından birisi hatalı tıbbi müdahale sonucu zarara uğrayan hasta ile hastanın uğradığı bu zararın kim tarafından ve ne şekilde tazmin edileceğidir. Tıp hukuku denilince aklımıza ilk önce hekim tarafından hastaya hatalı tıbbi müdahalede bulunulması ve bu sebeple tazminat ödenmesi gelse de sağlık çalışanlarının da aynı şekilde hastaya hatalı tıbbi müdahalede bulunması ve bu müdahalenin telafi edilmesi için de tazminat sorumluluğunun dava konusu olması mümkün olabilecektir. Sağlık çalışanlarının hastaya hatalı tıbbi müdahalede bulunması sebebiyle aynı hekimler gibi hem tazminat hem cezai hem de idari sorumluluk söz konusu olmakla birlikte biz sadece tazminat sorumluluğunu inceleme konusu yapacağız.

Anahtar Kelimeler: sağlık çalışanı, tazminat, tazminat hukuku, hatalı tıbbi müdahale.

ABSTRACT

Medical law of one of the current problems experienced by patients with patients who suffer damage caused by this loss and that there be compensated in what way. Medical law, known to our mind first be made in improper intervention patients by physicians and likewise present in incorrect medical treatment to patients therefore compensation even if the health care employees and may be considered the compensation liability to compensate for this interference. Health due to its faulty medical attention to patients and employees as well as punitive damages as well as doctors are concerned, but we will do administrative responsibility to review the just compensation responsibility.

Keywords: health care workers, compensation, compensation law, defective medical attention.

***

***Yazının devamına, dergimizin dergimizin
2016 tarihli 10. sayısından ulaşabilirsiniz***

---

* Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Hukuk Ana Bilim Dalı.

PFLEGEBERUF IN DEUTSCHLAND: STANDORTBESTIMMUNG UND PERSPEKTIVE

*(PROFESSIONAL NURSING IN GERMANY:
CURRENT SITUATION AND PERSPECTIVES)*

Prof. Dr. phil. Gabriele MEYER*

ABSTRACT

In Germany, there are three educational programs in place which qualify trainees for professional nursing: nursing care for adults, children, and older people. The need of nursing care is universal due to the increasing demand for nursing care for older persons. Currently, a new German law is in preparation which will be the basis for a joint educational program for the three nursing professions at schools and academic institutions, thus, aiming at increasing permeability between different nursing settings. The law will set new standards concerning nursing educators' qualification, substitution and delegation of physicians' tasks, and nursing training programs at universities. The draft of the law emphasizes the meaning of nursing science and the need for transfer its results to nursing practice. ...

Keywords: *Vocational nursing training, nursing science, knowledge implementation*

***

... Die RN4Cast Studie mit Daten aus 300 Krankenhäusern aus neun europäischen Ländern ist eine der jüngsten Studien zum Thema (1). Die Mortalität im Krankenhaus bei chirurgischen Patienten variiert demnach beträchtlich zwischen den europäischen Ländern und es besteht ein Zusammenhang zwischen steigendem Bacheloranteil und reduzierter Mortalität. Fazit der Studiengruppe: Das Versagen, die Pflegeausbildung in Europa zu standardisieren, gefährde die Patientinnen und Patienten (hier: mit chirurgischen Routineeingriffen).

***Yazının devamına, dergimizin dergimizin
2016 tarihli 10. sayısından ulaşabilirsiniz***

---

* Martin-Luther-Universität Halle-Wittenberg Medizinische Fakultät Institut für Gesundheits- und Pflegewissenschaft E-Mail: Gabriele.Meyer@medizin.uni-halle.de

**ALMANYA`DA SAĞLIK MESLEĞİ:
BAKIŞ AÇISI VE PERSPEKTİF**
(PROFESSIONAL NURSING IN GERMANY:
CURRENT SITUATION AND PERSPECTIVES)

Prof. Dr. phil. Gabriele MEYER
Çev./Translated by: Melike ŞENTÜRK TUR*

...

Sağlıktaki yeterlilik profilinin yeniden düzenlenmesinden hastalar istifade edebilirler. Uluslararası çalışmalar, lisans bitirmiş sağlık çalışanlarının büyük bir kısmının hasta bakımında daha iyi sonuçları beraberinde getirdiğini hatırlatır. Bu demektir ki; başarılı olmayan reanimasyon konusunda daha düşük bir risk, daha az dekübitüs, daha az operasyon sonrası derin ven trombozu ve akciğer embolisi, hastanede yatış süresinin daha kısa olması ve ölüm oranının düşmesi. 9 Avrupa ülkesinden, 300 hastaneden alınan bilgiler ile RN4Cast çalışması konuya dair en yeni çalışmadır (1). Buna göre, cerrahi hastalarında hastanede ölüm oranı, Avrupa ülkeleri arasında bir hayli çeşitlilik gösterir ve artan lisans mezuniyeti payı ile azalan ölüm oranı arasında bağlantı vardır. Çalışma grubunun sonucu: Avrupa`da sağlık eğitimini standartlaştırmayı başaramamak, hastaları tehlikeye sokmaktadır (burada: rutin cerrahi müdahaleler ile).

***Yazının devamına, dergimizin dergimizin
2016 tarihli 10. sayısından ulaşabilirsiniz***

---

* İstanbul Medeniyet Üniversitesi Hukuk Fakültesi adına Berlin Freie Üniversitesi doktora öğrencisi.

HEMŞİRELERİN UYGULAMADA YAŞADIĞI ETİK İKİLEMLER

(ETHIC DILEMMAS OF NURSES IN PRACTICE)

Tuğba YILDIZ ASDEMİR*

ÖZ

Ülkemizde ve dünyada sağlık çalışanları uygulamada hasta ile ilgili kararlarda birçok etik ikilem yaşamaktadırlar. Hekimler, hemşireler ve diğer sağlık çalışanları bazı hususlarda etik açıdan ne yapacağına karar verememekte ya da hukuki açıdan yeterli bilgi bulunmadığından verdiği kararlarda ikilemde kalmaktadırlar. Özellikle terminal dönem hastalarında; resüsite etmeme kararı, hastaların tedaviyi reddetmesi, kötü prognozun söylenmemesi gibi durumlarda hemşireler etik açıdan ne yapacaklarını bilememektedirler. Bazen bu kararların ekibin tümünün yaptığı bir değerlendirmeye alınmaması; hekimin karar alıcı, hemşirenin alınmış kararın uygulayıcısı rolünde olması, sorunun hemşire açısından ağırlıklı unsuru olmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, Etik, Etik İkilemler

ABSTRACT

Both in our country and in the world, health professionals come face to face with many ethic dilemmas in practice about decisions concerning patients. Doctors, nurses and other health professionals can not decide what to do about some situations ethically or they live dilemmas about their decisions because of insufficient legal information. Especially in terminal period diseases; not to resuscitate decision, refusal of treatment by patients, not to tell poor prognosis to patients nurses don't know what to do ethically. Sometimes these decisions aren't made by the whole team evaluations; the doctor's decision maker role. nurses' practitioner role on decisions made by doctors is problem in terms of weighed elements of nursing.

Keywords: Nursing, Ethic, Ethic Dilemmas

***

---

* Amasya Üniversitesi Sabuncuoğlu Şerefeddin Sağlık Hizmetleri M.Y.O.

...

39 yaşında evli, 4 çocuğu olan M.Ç. 1 yıldır Akciğer Ca tanısı ile bir dizi kemoterapi ve semptomatik tedavi görmüştür. M.Ç. servisimize öksürük,yoğun dispne, halsizlik şikayetleri ile yatırılmıştır. Hastalığının terminal döneminde olan M.Ç.'ye semptomatik tedavi başlanmıştır. M.Ç. tüm gününü yatak içinde "Nefes alamıyorum,artık bu şekilde durumum ne olacak" diyerek endişe içinde geçirmektedir.M.Ç.'nin yanında eşi kalmaktadır. Eşi hemşire odasına gelerek; "Oda bizde acı çekiyoruz,durumunun kötü olduğunu biliyorum" derken gözleri dolmuştur. 15 gündür sıkıntı ve acı çekerek boğulma hissi ile geceleri uyuyamayan hasta kardiyopulmoner arrest olmuştur. Hastanın odasına acil arabasını hazırlayan hemşire doktora haber vermiştir. Hastanın odasına gelen doktor hastanın terminal dönemde olduğunu CPR endikasyonu olmadığını söyler. Fakat kayıtlarda CPR yapılmış gösterilir. Bu durumu etik açıdan inceleyelim...

1) Hastaya yarar sağlama, onun yaşamı için elinden geleni yapma, ihtiyacı olan bireye yardımda bulunma burada ihlal edilmiş olur mu?

2) M.Ç.'nin hastalığı ve ölümle ilgili duygu ve düşünceleri nelerdi?

3) M.Ç.'ye CPR yapılsaydı belki de bir süre daha yaşamda kalıp ailesi ile birlikte bir süre daha zaman geçirmek isteyecek miydi?

4) Bu kişi M.Ç. değil de doktorun kendi yakını olsa yine aynı kararını verecekti?

5) Etik ve hukuki açıdan ne yapılmalı??? Bu sorularla ikilemede kalan hemşirelik mesleği ülkemizde yasal anlamda da yeterli bilgiler bulunmadığından dolayı bazen etik açıdan ne yapacaklarını bilememektedir.

***Yazının devamına, dergimizin dergimizin
2016 tarihli 10. sayısından ulaşabilirsiniz***

WAS DARF DIE PFLEGE? KOMPETENZEN UND RECHTLICHE VERANTWORTUNG VON PFLEGEKRÄFTEN IN DEUTSCHEN KRANKENHÄUSERN

(WHAT ARE NURSES ALLOWED TO DO? COMPETENCES AND LEGAL RESPONSIBILITIES OF NURSES IN GERMAN HOSPITALS)

Kim Philip LINOH*

ABSTRACT

As nursing becomes more and more important in an eldering society and the shortage of professional nurses becomes bigger nurses in Germany are emancipating themselves. This occasion shall be used to look into the competences of nurses in German hospitals. After presenting some data on nursing in Germany, especially the nurse-patient-ratio, the author drafts an outline of the competences of nurses. In a first step the competences in general are divided into three scopes: one of original competences, one of derived competences and the interdisciplinary one. This division is deduced from the professional codes of conduct for nurses of the four Bundesländer that enacted such codes in combination with the German law on the profession of nursing, soft law and the comparison with other countries. It is important to understand that the German law on the profession of nursing only has an indirect effect on the competences of nurses as they federal government does not have the legislative power to define such competences. As a next step the author then defines the field of activities of every scope. The original competences contain all the activities that can only be conducted by professional nurses, because only these persons do have the necessary knowledge, education and training for such actions. Thus, all those activities that need to be overseen by a physician in order to minimize the risk of harm for the patient are to be defined as derived competences. Moreover – in a third step – the limits of competences are presented. Such limits may be special legislation, e.g. activities that can only be conducted by a

---

* Martin-Luther-University Halle-Wittenberg.

physician by law. After a short description of the legal responsibility that can be derived from the division of competences into different scopes the new bill concerning the profession of nursing (Gesetz über den Pflegeberuf) is analyzed. If enacted as proposed there will be a definition of activities that may only be conducted by a professional nurse for the first time in German history.

Keywords: Nurse, physician, medical law, competence, legal responsibility

***

...

Zusammenfassend lässt sich festhalten:

1. Kompetenzen der Pflege lassen sich in eigenverantwortliche und mitverantwortliche Kompetenzen einteilen. Die Abgrenzung zwischen den Bereichen ist anhand der Frage zu treffen, ob für die Tätigkeit spezifisch ärztliches Wissen oder spezifische ärztliche Fähigkeiten notwendig sind.

2. Der zusätzlich ausgewiesene, interdisziplinäre Bereich ist als Programmsatz und Auftrag zur interdisziplinären Arbeit unter Anwendung der jeweils zugewiesenen Kompetenzen zu verstehen.

3. Kompetenzen der Pflege finden ihre Grenzen in den Arzt- und Tätigkeitsvorbehalten sowie dort, wo – richtigerweise beschränkt verstanden – die Heilkunde beginnt.

4. Heilkunde ist definitorisch so zu beschränken, dass die, innerhalb der Kompetenzgrenzen bleibende, Tätigkeit der Medizinalberufe nicht erfasst wird.

5. Im Bereich der Eigenverantwortung sind Pflegekräfte sowohl für Auswahl und Durchführung der Maßnahmen verantwortlich; im Bereich der Mitverantwortung nur für die korrekte Durchführung. Es findet jedoch stets auch eine Wechselwirkung aufgrund der Garantenstellung gegenüber dem Patienten statt.

6. Das geplante Gesetz über den Pflegeberuf berührt die Kompetenzverteilung grundsätzlich nicht, definiert aber erstmals einen Kernbereich pflegerischer Tätigkeit.

***Yazının devamına, dergimizin dergimizin
2016 tarihli 10. sayısından ulaşabilirsiniz***

HEMŞİRELER NELER YAPABİLİR? HEMŞİRELERİN ALMAN HASTANELERİNDE YETKİLERİ VE HUKUKİ SORUMLULUĞU

(WHAT ARE NURSES ALLOWED TO DO? COMPETENCES AND LEGAL
RESPONSIBILITIES OF NURSES IN GERMAN HOSPITALS)

Kim Philip LINOH*

Çev./Translated by: Prof. Dr. Dr. h.c. Hakan HAKERİ

ABSTRACT

As nursing becomes more and more important in an eldering society and the shortage of professional nurses becomes bigger nurses in Germany are emancipating themselves. This occasion shall be used to look into the competences of nurses in German hospitals. After presenting some data on nursing in Germany, especially the nurse-patient-ratio, the author drafts an outline of the competences of nurses. In a first step the competences in general are divided into three scopes: one of original competences, one of derived competences and the interdisciplinary one. This division is deduced from the professional codes of conduct for nurses of the four Bundesländer that enacted such codes in combination with the German law on the profession of nursing, soft law and the comparison with other countries. It is important to understand that the German law on the profession of nursing only has an indirect effect on the competences of nurses as they federal government does not have the legislative power to define such competences. As a next step the author then defines the field of activities of every scope. The original competences contain all the activities that can only be conducted by professional nurses, because only these persons do have the necessary knowledge, education and training for such actions. Thus, all those activities that need to be overseen by a physician in order to minimize the risk of harm for the patient are to be defined as derived competences. Moreover – in a third step – the limits of competences are presented. Such limits may

---

* Martin-Luther-University Halle-Wittenberg

be special legislation, e.g. activities that can only be conducted by a physician by law. After a short description of the legal responsibility that can be derived from the division of competences into different scopes the new bill concerning the profession of nursing (Gesetz über den Pflegeberuf) is analyzed. If enacted as proposed there will be a definition of activities that may only be conducted by a professional nurse for the first time in German history.

Keywords: Nurse, physician, medical law, competence, legal responsibility

***

...

Özetle şu belirlemeler yapılabilir:

1. Hemşirelerin yetkileri müstakil ve müşterek yetkiler olmak üzere ayrılabilir. Bu alanlar arasındaki sınır faaliyetin özel hekim bilgisi veya özel hekim yeteneği gerektirip gerektirmediğine göre belirlenir.
2. Ek olarak belirtilen disiplinlerarası alan ise belirtilen yetkilerin interdisipliner alandna kullanılmasına ilişkindir.
3. Hemşirelerin yetkisini sınırları sadece hekimlere özgülenmiş alanlarla, tıbbın başladığı alandadır.
4. Tıbbın tanımı tıp mesleklerinin yetki sınırları içinde kalan faaliyetlerini kapsamayacak şekilde yapılmalıdır..
5. Müstakil sorumluluk alanında hemşireler tıbbi müdahalenin seçimi ve icrasından sorumludur. Müşterek sorumluluk alanında ise sadece düzgün icrasından sorumludur. Ancak hasta karşısında garantörlük dolayısıyla karşılıklı etkileşim söz konusu olabilir.
6. Hemşirelik mesleğine ilişkin kanun taslağı yetki dağılımına kural olarak karışmamakta, ancak ilk defa bakım faaliyetinin çekirdek alanını tanımlamaktadır.

***Yazının devamına, dergimizin dergimizin
2016 tarihli 10. sayısından ulaşabilirsiniz***

TIBBİ FAALİYETLERDE HEKİM VE DİĞER SAĞLIK PERSONELİNİN MALPRAKTİS SORUMLULUĞUNUN BELİRLENMESİNDE YAŞANAN SORUNLAR

*(DETERMINATION OF PHYSICIANS AND OTHER HEALTH PERSONNEL
MALPRACTICE LIMITATION: CURRENT ISSUES)*

Prof. Dr. med. Llm. jur. Hasan Tahsin KEÇELİĞİL*

ÖZ

Teknik faaliyetler alanında uzmanlaşma ve ekip çalışması çağımızda büyük önem taşır. Ekip halinde yürütülen ya da birden çok kişiyi ilgilendiren teknik ve tehlikeli faaliyetlerde ceza sorumluluğunun saptanması önemli bir sorundur. Tıp alanında teknolojik gelişmeler nedeniyle uzmanlaşma çok önemlidir. Tıbbi müdahaleler çoğunlukla ekip halinde gerçekleştirilmektedir. Hastalığın teşhis ve tedavisi sürecinde birden fazla hekimin, uzmanın ve sağlık personelinin işbirliği gerekir.

Sağlık sahasında çok yönlü iş paylaşımına günümüzde sıkça rastlanmaktadır. Birden fazla hekim tarafından uygulanan tedavi yöntem ve tedbirlerinin birbiriyle uyumlu olması gerekir. Karşılıklı bilgi alışverişi muntazam olarak gerçekleştirilmelidir. Yardımcı sağlık personeli görevini yapabilecek düzeyde donanımlı ve eğitilmiş olmalıdır.

Sorumluluk alanları açık biçimde saptanmalıdır. Tedaviyi yürüten ekipte görev alanların yetki alanlarının net bir biçimde belirlenerek sınırlandırılmasına “Yetki sınırlaması” denmektedir. Böylelikle tedavide kusuru bulunan personelin tespiti daha basitçe gerçekleştirilir.

Birden fazla kişinin katılımı ile gerçekleştirilen müdahaleler bir diğer önemli husus olarak “Güven ilkesi” önem kazanmaktadır. “Güven İlkesi”, birden fazla kimse tarafından yürütülen faaliyetlerde, faaliyete katılan her bir kimsenin, diğerlerinin “faaliyetle ilgili davranış kurallarına” uyacağı beklentisini ve bu beklentiye göre hareket etmesini ifade etmektedir.

---

* Kamu Hukuku Bilim Uzmanı ve Tıp Doktoru, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi, Tıp Tarihi ve Etik AD Başkanı, Samsun

Sağlık personelinin sorumluluğu genelde hekimler açısından ele alınır. Oysa sağlık hizmeti, sadece hekimler tarafından değil, diğer sağlık görevlileri tarafından da yürütülen bir faaliyettir. Her kademedeki sağlık personeli görev alanındaki eylem ve müdahaleleri nedeniyle verdiği zararlardan sorumludur.

Anahtar Kelimeler: Yetki sınırlaması, Güven ilkesi, Sağlık personelinin sorumluluğu, Ekip çalışması.

ABSTRACT

Technical activities in the field of specialization and teamwork in our era is of great importance. Executed as a team or multiple contacts concerning technical and dangerous activities is an important problem to determine criminal responsibility. Due to technological advances in the medical field of specialization is very important. Medical interventions are carried out mostly as a team. In the process of diagnosis and treatment of the disease more than one physician, specialist health personnel must cooperate.

Health in the versatile job share nowadays frequently encountered. If more than one physician by treatment method and measures must be compatible with each other. Must be performed as regular mutual exchange of information. Auxiliary medical staff must be equipped and trained in the tasks they can do level. Areas of responsibility clearly be determined.

The task team conducting the treatment fields determined in a clear form of jurisdiction limitation "Authority limitation". Thus, determination of the personnel in the treatment of defects is performed more simply.

Performed with the participation of more than one person's interventions as another important point "Trust principle" is becoming increasingly important. "Trust principle", carried out by more than one participating in operational activities, each one a person, conduct "related others" activity will comply with the expectations and to act according to these expectations.

The responsibility of health personnel are handled in terms of physicians in General. However, health service, not only by physicians, other health workers is an activity conducted by the. Action in the field of

health personnel at all levels tasks and interventions is responsible for the damage caused.

Keywords: *Authority limitation, Trust principle, The responsibility of health personnel, Teamwork.*

***

...

Sağlık hizmeti sunumu ekip çalışması içerisinde gerçekleşmekte ve ekip üyeleri güven ilkesi kapsamında kendi görevlerinden sorumlu tutulmaktadır. Suçun oluşması halinde kim ya da kimlerin sorumlu olduğunun tespiti hususunda güven ilkesinin önemi büyüktür. Faaliyete katılan her bir kimseye, bir diğerinin kurallara uygun davranacağı güven ve beklentisi ile hareket etme serbestisi tanınmaktadır.¹ Güven ilkesinin rahatlıkla uygulanabilmesi için, hekim, hemşire, ebe ve diğer sağlık mesleği mensuplarının her birinin görev tanımlarının daha belirli çizgilerle yapılması ve sorumluluk alanlarının açıkça tanımlanması gerektiği düşüncesindeyiz.

***Yazının devamına, dergimizin dergimizin
2016 tarihli 10. sayısından ulaşabilirsiniz***

---

¹ Altundere N: Tıp Ceza Hukuku ve Güven İlkesi. İstanbul Barosu, Sağlık Hukuku Merkezi, "Sağlık Hukuku Makaleleri", 2011, Sf: 105-116.

**STRAFRECHTLICHE VERANTWORTLICHKEITEN IM
MEDIZINISCHEN TEAM**
(CRIMINAL RESPONSIBILITY IN MEDICAL TEAM)

Prof. Dr. Henning ROSENAU*

ABSTRACT

The text deals with the horizontal division of labor in modern medicine. This is today so complex that all the medical people have to work together as a team. In this team criminal liability issues may arise. In particular, it is shown that the principle of legitimate expectations restricts the offense. A doctors may therefore rely on certain conditions on the nurses and vice versa.

***Keywords:** horizontal division of labor; principle of legitimate expectation*

***

...

Beachtet folglich der Arzt die Pflichten, die ihm bei der Delegation von Leistungen an andere Gesundheitsberufe obliegen, kann er sich darauf berufen, dass er der Sorgfalt, Umsicht und Gewissenhaftigkeit der Hilfskräfte im Hinblick auf deren eigene unmittelbare Primärverantwortlichkeit und auf die ordnungsgemäße Durchführung der Tätigkeit vertrauen darf.

Damit ist festzuhalten: Der Vertrauensgrundsatz gilt auch bei vertikaler Arbeitsteilung, also auch im Verhältnis Arzt – Krankenpfleger. Inr umgekehrter Richtung Krankenpflege – Arzt ist er ebenso anzuwenden.

***Yazının devamına, dergimizin dergimizin
2016 tarihli 10. sayısından ulaşabilirsiniz***

---

* Universität Halle-Wittenberg

MEDİKAL EKİPTE CEZAI SORUMLULUKLAR
(*CRIMINAL RESPONSIBILITY IN MEDICAL TEAM*)

Prof. Dr. Henning ROSENAU*
Çev./Translated by: Şule KARATAŞ GÖRÜCÜ**

...

Dolayısıyla hekimin diğer sağlık personeline devrettiği tıbbi edimin yüklenilmesinde; yüklenicinin öncelikle sorumlu bulunduğu işlerde ve yüklenilen edimde özenli, basiretli ve gayretli davrandığına güvenebilmelidir.

Sonuç olarak; güven ilkesi dikey işbölümünde de yani hekim-hemşire ilişkisinde de geçerlidir. Tam tersi olarak; hemşire-hekim ilişkisine de uygulanabilir.

***Yazının devamına, dergimizin dergimizin
2016 tarihli 10. sayısından ulaşabilirsiniz***

---

* Universität Halle-Wittenberg

** İstanbul Medeniyet Üniversitesi Hukuk Fakültesi adına Almanya Ludwig Maximilian Üniversitesi doktora öğrencisi.

İFA YARDIMCISININ -SAĞLIK ÇALIŞANLARININ- FİİLLERİNDEN SORUMLULUK**

(LIABILITY OF MEDICAL STAFF AS PERFORMANCE ASSISTANT)

Prof. Dr. Zafer ZEYTİN*

ÖZ

Kamu görevlisi sağlık çalışanlarının adli ve idari yargıda görülen tazminat davalarında pasif dava ehliyetleri hangi hukuki sebebe dayanırsa dayanılsın kabul edilmemelidir. Sağlık hizmeti sunan kamu ve özel hukuk tüzel kişileri ile sağlık hizmeti sunan ve sözleşme ilişkisi tarafı olan gerçek kişiler, sağlık çalışanlarının fiillerinden, bunların ifa yardımcısı olmaları nedeniyle sorumludurlar. Sözleşme ilişkisinin kabul edildiği hallerde, ifa yardımcısı sağlık çalışanının pasif dava ehliyeti bulunmamaktadır.

Her gerçek veya tüzel kişi, ister kamu hukuku ister özel hukuk tüzel kişisi olsun borçlunun rızası ile bir borç ilişkisinden kaynaklanan borcun ifasında görev alıyorsa, ifa yardımcısıdır. Ancak kamu hukuku kurullarından dolayı bir borcun ifasında veya hakkın kullanılmasında başvurulmak zorunda olunan kamu kurum ve kuruluşları ifa yardımcısı değildir. Kamu hukuku kuralları dışında bir borcun ifası için başvuru kamu kurum ve kuruluşlar ise ifa yardımcısı olabilir.

İfa yardımcısının fiillerinden sorumluluk, bir sebep sorumluluğu, bir kusursuz sorumluluk halidir. Borçlu, ifa yardımcısının borcun ifası ile ilgili veya ifa esnasında borca ve hukuka aykırı olarak alacaklıya verdiği her zarardan, ifa yardımcısının kusuru olup olmadığına bakılmaksızın, kendisine yüklenecek bir kusur olmasa da sorumlu olmalıdır. Ancak zarar veren fiil, borç ilişkisi ile uzak veya yakın bir işlevsel bağ içinde değilse ve ifanın sağladığı bir kolaylıktan yararlanmıyorsa, borçlu sorumlu olmamalıdır.

---

* Türk-Alman Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Anahtar Kelimeler: İfa yardımcısı, sağlık çalışanları, yargı yolu, tazminat, sorumsuzluk anlaşması

ABSTRACT

Public medical staff's passive legal standing for remedial action should not be accepted in ordinary or administrative courts under no circumstances. Public or private legal persons who provide health services and natural persons who are in part of a contract relationship with those who provide health services are liable for the actions of medical staff since they are performance assistants. In cases where contract relationship is accepted as a fact, performance assistant medical staff has no passive legal standing.

All natural and legal (public or private) persons are performance assistants if they engage in the fulfillment of an obligation which arises from a contract which is created by the consent of the debtor. However due to public law rules public institutions and offices are not performance assistants where one has to apply in order to demand a fulfillment of a debt or exercise a right. Apart from public law rules public institutions and offices where one needs to apply for the fulfillment of a debt, can be performer assistants.

Performance assistant's liability from its actions is a cause liability and is an example of objective liability. Debtor should be liable from any harm that is inflicted to creditor by the performer assistant during the performance without the need to consider whether performance assistant is faulty or not. However if the harmful act is nowhere near in the context of the debtor-creditor relationship and is not benefiting from the performance then the debtor should not be liable.

Key words: *performance assistant, medical staff, judicial remedy, compensation, contract of non-liability*

***

...

Kamu görevlisi sağlık çalışanlarının adli ve idari yargıda görülen tazminat davalarında pasif dava ehliyetlerinin varlığı, hangi hukuki sebebe dayanılırsa dayanılsın kabul edilmemelidir.

**Yazının devamına, dergimizin dergimizin
2016 tarihli 10. sayısından ulaşabilirsiniz**

TEDAVİNİN HAZIRLANMASI VE UYGULANMASI SIRASINDA YAPILAN HATALAR

(FAILURES ON PREPARATION AND PRACTICE OF TREATMENT)

Mehmet AKYOL*

ÖZ

Hemşirelik çalışma ortamından kaynaklı birçok olumsuz faktörün etkisiyle hayli yoğun iş yüküne sahip bir meslektir. Hemşirelerin görev, yetki ve sorumluluklarına baktığımızda ilaç uygulamaları hemşirelerin başlıca görevleri arasında karşımıza çıkmaktadır. Zira ilaç uygulamaları hemşirelerin çalışma süresi içinde önemli bir zaman dilimini kapsamaktadır. Çalışmamızda gerek yoğun iş yükünden, gerekse hemşirelerin bilgi ve beceri eksikliğinden kaynaklı meydana gelen ilaç uygulama hatalarını inceledik. Yaptığımız araştırmalar bize; ilaç hatalarının ülkemizde ve dünyada çok ciddi boyutlara ulaştığını, her yıl binlerce insanın ilaç hatalarından hayatını kaybettiğini gösterdi. Sonuç kısmında ise ilaç hatalarını en aza indirmek için hem hemşirelik hizmetleri organizasyonuna yönelik hem de hemşirelere yönelik çözüm önerilerimizi belirttik.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, İlaç, Tıbbi Uygulama Hatası, İlaç Hatası

ABSTRACT

Nursing is a profession with a very heavy workload due to the influence of many negative factors arising from the work environment. When duties, powers and responsibilities of nurses are considered, the administration of drugs emerges one of the main tasks. Because drug applications cover a significant period of time during the working periods of nurses. Occured medication errors originated from the heavy workload of nurses as well as knowledge and skills shortages are

---

* Hemşire, Sağlık Hukuku Yüksek Lisans Öğrencisi Nurse, Student Of Medical Law Master Programme

examined in this study. The research showed us that medication errors have reached very serious proportions in our country and around the world of every year, thousands of people die due to medication errors. In the conclusion part we express our solutions to minimize medication errors for both nurses and nursing service organizations.

Keywords: *Nursing, Medicine, Medical Malpractice, Medication Error*

***

..

Hemşirenin rolü sadece ilaçların reçetede yazıldığı gibi uygulanması değildir. Profesyonel sorumluluk ilacı vermenin çok ötesindedir. İlaç uygulaması ile ilgili hemşirenin profesyonel sorumlulukları; verilen ilaç konusunda bilgi sahibi olma, ilaçları hatasız/güvenli bir şekilde verme, ilaca karşı bireyin cevabını gözleme, yorumlama ve ilaç tedavisi konusunda bireyi eğitmeyi içermektedir¹. Yapılan birçok çalışmada ilaç hatalarının %35-%55'inin önlenabilir hatalar olduğu belirtilmektedir. Yine birçok araştırmada hataların önemli bir kısmının hastaya yansımadan hemşireler tarafından önlenebileceği bildirilmektedir. Ancak bu hataların önlenmesinde öneriler kısmında belirttiğimiz kriterler son derece önem arz etmektedir. Hemşireler adeta hataya davetiye çıkaran çok zor koşullar altında çalışmaktadır. Bu koşulların düzeltilmesiyle hemşirelik alanındaki hataların önemli derecede azalacağı kanaatindeyiz. İlaç hataları özellikle ağır iş yükü ve zaman kısıtlılığından kaynaklanmaktadır. Birçok çalışmada hastaya ayrılan sürenin artması ilaç hatalarını önemli ölçüde düşürmektedir. Bu sebeple hemşirelerin iş yükünün hafifletilmesi ve hastaya daha çok ayırması sağlanmalıdır. Hemşirelerden nitelikli bir sağlık hizmeti bekleniyorsa öncelikle nitelikli bir ortam ve çalışma koşulları sağlanmalıdır.

***Yazının devamına, dergimizin dergimizin
2016 tarihli 10. sayısından ulaşabilirsiniz***

¹ Ayık G, Altuğ Özsoy S, Çetinkaya A

HEMŞİRELİK YÖNETMELİĞİ'NİN 6. MADDESİNE UYGUN HAREKET EDEN HEMŞİRE CEZALANDIRILABİLİR Mİ?

(CAN A NURSE BE PUNISHED WHO WAS ACTING ACCORDING TO ART. 6 OF NURSE REGULATION)

Prof. Dr. Dr. h.c. Yener ÜNVER*

ABSTRACT

According to Nursing Regulations Art. 6/1-b, “although nurses predict the potential damage about medical diagnosis and treatment, they discuss the situation with the doctor and if the doctor insist on practising the process, they follow the process given by doctors according to their written request.” It is clear that doctor who gives the order that forms a basis of crime will be held liable in criminal law (also according to administrative law and public law), but the problem here is whether nurses who follow the orders will be held liable or not. Even though within this problem, code (law) has seen as enforcement of legal provision, here, there is no legal provision and as a matter of fact, the regulation breaches both Turkish Constitution (Art. 137) and Code (Turkish Criminal Code Art. 24) and also lack of regulations on the orders that may become a crime during its application, assessing in the eye of this matter would be defective.

Law (or regulation) does not regulate the matter of order, but it regulates on giving instructions to nurses by doctors about medical intervention in a concrete case and their relationship in “receiving orders-giving orders”. The problem here occurs in this article, when this relationship constituted with the law or regulation and when there is a concrete case on doctors and nurses are in the same medical intervention team and nurses follow the order given by doctors.

That’s why, the problem originated by the regulation doesn’t occur because of the cooperation between nurse and doctor and their relationship about giving and taking instructions about orders, but it is rela-

---

* Özyeğin Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuk Öğretim Üyesi.

ted to the matter of order and how nurses can predict the crime related result.

The order given within this relationship doesn't really related to the subject of this problem examined in this article and this cooperation and following the instructions are related to medical law and law itself. For assessing clearly, that relevant regulations can exculpate criminal liability of nurse, constitutional and legal provisions about carrying out the order given by competent authority should be examined. Turkish legislation forbids to justify criminal order that is regulated by regulation. Despite of the provisions of the regulations, a nurse who follows orders will be held responsible in addition to the liability of doctor who gives the order.

Keywords: *Criminal liability of nurse - horizontal and vertical collaboration - carrying out the orders given by competent authority - execution of law enforcement – excuse – justification - justifiable order - division of labor in medical intervention*

***

...

Hukuk devleti, kanuna/hukuka aykırı olsa bile memurun/astın bu emri yerine getirme yükümlülüğünü kabul anlamına gelmez. Aksi takdirde, yöneticilerin/amirlerin/üstün keyfi davranışı hukukla eşdeğer görülür ki, bu mantık bizatihi hukukla bağdaşmaz. Aynı şekilde, astın/memurun aldığı emri her zaman üstü/amiri ile tartışıp değerlendirmesi, hem ast-üst ilişkisinin yaratılış neden ve amacıyla hem de işin/hizmetin yürütülmesi gereklilikleri ve emrin gereği hizmetle bağdaşmaz. Emir açıkça hukuka/kanuna aykırı ise, bunu bilerek yerine getirenin sorumluluktan kurtulması hukuka uygun kabul edilemez.

***Yazının devamına, dergimizin dergimizin
2016 tarihli 10. sayısından ulaşabilirsiniz***

İDARE HUKUKU İLKELERİ İŞİĞİNDA HEMŞİRELİK YÖNETMELİĞİ'NİN 6/d MADDESİ UYARINCA HEMŞİRENİN SORUMLULUĞU

(THE LIABILITY OF NURSE IN ACCORDANCE WITH NURSING REGULATION
ARTICLE 6/d IN LIGHT OF PRINCIPLES OF ADMINISTRATION LAW)

Doç. Dr./Assoc. Prof. Dr. Serkan ÇINARLI*

ÖZ

Hemşirelik Yönetmeliği'nin 6/d maddesi ile hemşirelerin hekimlerden aldıkları direktifler karşısında hastada meydana gelen zararlardan sorumlulukları sınırlanmak istenmiştir. Biz bu çalışmada idare hukuku açısından kamu görevlisi hemşirelerin bu düzenleme karşısında disiplin ve tazminat sorumluluğunu yorumladık.

Anahtar Kelimeler : Hemşirelik Yönetmeliği, hemşirenin hukuki sorumluluğu, hemşirenin disiplin sorumluluğu

ABSTRACT

The aim of article 6 of the Nursing Bylaw is to restrict liability of a nurse because of the injury occurred in patient by virtue of the instructions given by the doctors themselves. The purpose of this study is to reveal the disciplinary and indemnity responsibility of the nurse as a public servant against regulation in article 6/d of the said bylaw.

Keywords: Nursing Bylaw, Legal Liability of Nurse, disciplinary responsibility of nurse

***

---

* Celal Bayar Üniversitesi İİBF Kamu Yönetimi Bölümü Hukuk Bilimleri ABD.

...

1- Hemşirenin, hemşirelik hizmetinin gerektirdiği bilgi ve beceriye ilişkin eksiklikler nedeniyle meydana gelen kusurlardan dolayı sorumlu tutulacağına ilişkin içtihatlar artık yerleşmiştir.

2- Hemşirenin mesleki bilgisi dahilinde tespit ettiği bir hatalı işlemi hekimden yazılı bir onay alarak uygulaması durumunda hemşirenin sorumluluğunun ortadan kalkacağını her zaman söylemek mümkün değildir. Yönetmeliğin maddesi eksik düzenlemiştir. Hekime ulaşılamayan acil durumlarda ne yapılacağı düzenlenmemiştir. Böyle bir durumda hekime ulaşılan kadar beklenemeyeceğine göre hemşire zaten mesleki bilgisine göre uygulama yapmamak durumundadır.

3- Kanımızca ilgili maddenin fıkrası hemşirenin mesleki bilgisi dışında hekimin uzmanlığını gerektiren konularda hastanın zarar göreceği düşünülüyor ve hekime ulaşabilecek yeterli süre bulunuyorsa hekimin ısrarı söz konusu ise yazılı olarak kayıt altına alınarak uygulanır olarak revize edilmelidir. Bu haliyle muğlak ve yetersiz bir düzenlemedir.

4- Disiplin sorumluluğu açısından ise hekimin yazılı ısrarına rağmen işlemi yapmayan hemşireye kademe ilerlemesinin durdurulması cezası verilebilecekken, zarar doğması durumunda suç teşkil eden fiiller ile ilgili ceza yargısı hükümleri ayrı kalmak koşulu ile yazılı talimat veren hekimin sorumlu olacağını düşünmekteyiz.

Sonuç olarak, kanımızca yönetmelikte ki düzenleme hemşirenin sorumluluğunun sınırı çizmek adına bir yaklaşım getirerek uygulamada ki tereddütleri giderme adına olumlu bir adım gibi görünse de mesleki bilginin yeterli olduğu durumlar ayırımına gitmemesi ve hekime ulaşılamayan halleri düzenlememesi açısından mutlaka revize edilmelidir.

***Yazının devamına, dergimizin dergimizin
2016 tarihli 10. sayısından ulaşabilirsiniz***

LEGAL YAYINCILIK TÜM YILLAR DERGI FİYAT LİSTESİ
(BASILI, ONLINE SÜRELİ-SÜRESİZ VE E-DERGI)
LEGAL PUBLISHING'S PRICE LIST COVERING ALL THE YEARS
(PRINTED-ON LINE-PERIODIC- NON-PERIODIC, AND E-JOURNAL)

LEGAL YAYINCILIK TÜM YILLAR
DERGI FİYAT LİSTESİ

DERGİLER	BASILI	ONLİNE (SÜRELİ)	ONLİNE (SÜRESİZ)	E-DERGI
Legal Hukuk Dergisi (Aylık)				
2016	465	209,25	279	279
2015	425	191,25	255	255
2014	425	191,25	255	255
2013	390	175,50	234	234
2012	390	175,50	234	234
2011	370	166,50	222	222
2010	350	157,50	210	210
2009	330	148,50	198	198
2008	300	135	180	180
2007	260	117	156	156
2006	240	108	144	144
2005	220	99	132	132
2004	200	90	120	120
2003	150	67,50	90	90
Mali Hukuk Dergisi (Aylık)				
2016	350	157,50	210	210
2015	320	144	192	192
2014	320	144	192	192
2013	290	130,50	174	174
2012	290	130,50	174	174
2011	275	123,75	165	165
2010	260	117	156	156
2009	245	110,25	147	147
2008	220	99	132	132
2007	190	85,50	114	114
2006	175	78,75	105	105
2005	160	72	96	96
İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi (3 Aylık)				
2016	265	119,25	159	159
2015	240	108	144	144
2014	240	108	144	144
2013	220	99	132	132
2012	220	99	132	132
2011	200	90	120	120
2010	190	85,50	114	114
2009	180	81	108	108
2008	145	65,25	87	87
2007	120	54	72	72
2006	110	49,50	66	66
2005	100	45	60	60
2004	90	40,50	54	54

DERGİLER	BASILI	ONLİNE (SÜRELİ)	ONLİNE (SÜRESİZ)	E-DERGİ
Fikrî ve Sınai Haklar Dergisi (3 Aylık)				
2016	230₺	103,5₺	138₺	138₺
2015	210₺	94,50₺	126₺	126₺
2014	210₺	94,50₺	126₺	126₺
2013	190₺	85,50₺	114₺	114₺
2012	190₺	85,50₺	114₺	114₺
2011	180₺	81₺	108₺	108₺
2010	170₺	76,50₺	102₺	102₺
2009	160₺	72₺	96₺	96₺
2008	140₺	63₺	84₺	84₺
2007	120₺	54₺	72₺	72₺
2006	110₺	49,50₺	66₺	66₺
2005	100₺	45₺	60₺	60₺
Banka ve Finans Hukuku Dergisi (3 Aylık)				
2016	230₺	103,5₺	138₺	138₺
2015	210₺	94,50₺	126₺	126₺
2014	210₺	94,50₺	126₺	126₺
2013	190₺	85,50₺	114₺	114₺
2012	190₺	85,50₺	114₺	114₺
Medenî Usul ve İcra İfâs Hukuku Dergisi (4 Aylık)				
2016	180₺	81₺	108₺	108₺
2015	160₺	72₺	96₺	96₺
2014	160₺	72₺	96₺	96₺
2013	145₺	65,25₺	87₺	87₺
2012	145₺	65,25₺	87₺	87₺
2011	135₺	60,75₺	81₺	81₺
2010	125₺	56,25₺	75₺	75₺
2009	120₺	54₺	72₺	72₺
2008	105₺	47,50₺	63₺	63₺
2007	90₺	40,50₺	54₺	54₺
2006	80₺	36₺	48₺	48₺
2005 (2 sayıdır)	50₺	22,50₺	30₺	30₺
Uluslararası Ticaret ve Tahkim Hukuku Dergisi (6 Aylık)				
2016	120₺	54₺	72₺	72₺
2015	100₺	45₺	60₺	60₺
2014	100₺	45₺	60₺	60₺
2013	90₺	40,50₺	54₺	54₺
2012	90₺	40,50₺	54₺	54₺
Hukuk ve Adalet Eleştirel Hukuk Dergisi (6 Aylık)				
2016	120₺	54₺	72₺	72₺
2015	100₺	45₺	60₺	60₺
2014	100₺	45₺	60₺	60₺
2013	90₺	40,50₺	54₺	54₺

DERGİLER	BASILI	ONLİNE (SÜRELİ)	ONLİNE (SÜRESİZ)	E-DERGİ
Tıp Hukuku Dergisi (6 Aylık)				
2016	120₺	54₺	72₺	72₺
2015	100₺	45₺	60₺	60₺
2014	100₺	45₺	60₺	60₺
2013	90₺	40,50₺	54₺	54₺
2012	90₺	40,50₺	54₺	54₺
Anayasa Hukuku Dergisi (6 Aylık)				
2016	120₺	54₺	72₺	72₺
2015	100₺	45₺	60₺	60₺
2014	100₺	45₺	60₺	60₺
2013	90₺	40,50₺	54₺	54₺
2012	90₺	40,50₺	54₺	54₺
Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi (6 Aylık)				
2010	45₺	-	-	-
2009	45₺	-	-	-
2008	45₺	-	-	-
2007	45₺	-	-	-
2006	45₺	-	-	-
İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası (6 Aylık)				
2016	140₺	-	-	-
2015	120₺	-	-	-
2014	120₺	-	-	-
2013	90₺	-	-	-
2012	90₺	-	-	-
2011	85₺	-	-	-
2010	35₺	-	-	-
2009	35₺	-	-	-
2008	60₺	-	-	-
2007	60₺	-	-	-
2006	60₺	-	-	-
İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukukuna İlişkin Yargı Kararları ve İncelemeleri Dergisi (3 Aylık)				
2008	75₺	-	-	-
2007	65₺	-	-	-
2006 (2 sayıdır)	25₺	-	-	-

DERGİ MİKTARI	İNDİRİM
2	%2
3-5	%4
6-9	%6
10+	%10

<p>Dergi veya Paket Abonelik bedellerini Nakit, Kredi Kartı veya Banka Havalesi ile Tek Seferde ödemeniz halinde ayrıca (paket indiriminden sonra) % 10 indirim uygulanacaktır.</p>	<p>Oluşturacağınız paketlere yukarıdaki paket abonelik indirimleri uygulanacaktır.</p> <p style="text-align: center;">Kredi Kartına 6 Taksit yapılmaktadır.</p>
--	---

BANKA ADI
Yapı Kredi Bankası
Garanti Bankası
Akbank
Türkiye İş Bankası

ŞUBE
Moda
Moda
Moda
Bahariye

ŞUBE KODU
217
124
256
1343

HESAP NO
60825788
6299549
48668
47728

IBAN NO
TR81 0006 7010 0000 0060 8257 88
TR39 0006 2000 1240 0006 2995 49
TR31 0004 6002 5688 8000 0486 68
TR34 0006 4000 0011 3430 0477 28

PTT / Posta Çeki Hesap No:

1052845

LEGAL HUKUK DERGİLERİ SİPARİŞ FORMU

ORDERING FORM FOR THE LEGAL LAW JOURNALS

LEGAL YAYINCILIK A.Ş.

Yapı Kredi Bankası (Moda Şubesi - 217) 60825788 (IBAN No: TR81 0006 7010 0000 0060 8257 88)
Garanti Bankası (Moda Şubesi - 124) 6299549 (IBAN No: TR39 0006 2000 1240 0006 2995 49)
Akbank (Moda Şubesi - 256) 0048668-8 (IBAN No: TR31 0004 6002 5688 8000 0486 68)
Türkiye İş Bankası (Bahariye Şubesi - 1343) 47728 (IBAN NO: TR34 0006 4000 0011 3430 0477 28)
PTT Posta Çeki Hesap No: 1052845

LEGAL SİPARİŞ FORMU			
ABONELİK BİLGİLERİ		FATURA BİLGİLERİ	
Ad Soyad / Ünvan:		Ad Soyad / Ünvan:	
Adres :		Adres :	
Telefon :		Vergi Dairesi :	
Faks :		Vergi No / TC No :	
Cep Telefonu :		E-Posta :	
Programın Adı	Abonelik Süresi	Kullanıcı S.	Fiyatı
Legalbank			
Dergi Adı	Abone Olunan Yıllar		Fiyatı
Legal Hukuk Dergisi			
Legal İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi			
Legal Mali Hukuk Dergisi			
Legal Fikri ve Sınai Haklar Dergisi			
Legal Medeni Usul ve İcra İflas Hukuku Dergisi			
Legal Uluslararası Ticaret ve Tahkim Hukuku Dergisi			
Legal Banka ve Finans Hukuku Dergisi			
Legal Tıp Hukuku Dergisi			
İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası			
Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi			
Hukuk ve Adalet Eleştirel Hukuk Dergisi			
Legal Yargı Kararları ve İncelemeleri Dergisi			
Anayasa Hukuku Dergisi			
		İNDİRİM MİKTARI	
YAYIN TÜRÜ:		İNDİRİM TUTARI	
( ) Basılı Yayın ( ) E-Dergi (Pdf, Epub formatında indirilebilir) ( ) Online Dergi - Süresiz ( ) Online Dergi - 1 Yıl Süreli (İnternet üzerinden okunabilir E-Dergi)			

( ) Kredi Kartı ile Ödemek İstiyorum

( ) Nakit Ödemek İstiyorum

Banka Adı: .....

Kartın Üzerindeki İsim : .....

Kart No: .....

Son Kullanma Tarihi : CVV2 No : .....

Banka Havalesi ( )

Posta Çeki ( )

Elden ( )

Yukarıda belirttiğim tutarın, VISA/MASTERCARD kredi kartı hesabıma borç kaydedilerek Firmanızın hesabı bulunan bankalar nezdindeki ilgili hesaplarına Firmamız ile çalışan bankalar arasında belirlenen koşullar çerçevesinde atacak kaydedilmesini kabul ediyorum ve bu konuda ilgili bankaları yetkili kılıyorum.

Tarih:

Abone İmza:

Şirket Temsilcisi:

Abonelik için Tel: (0216) 449 04 85-86 Faks: (0216) 449 04 87
www.legal.com.tr - abone@legal.com.tr
Bahariye Caddesi Sekizler Apt.No:59/6 Kadıköy- İstanbul

Legal Yayıncılık 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun hükümlerini eksiksiz olarak yerine getirmeyi taahhüt eder.

LEGALBANK ABONELİK FORMU
SUBSCRIPTION FORM FOR THE LEGALBANK LEGAL DATABASE

LEGAL YAYINCILIK A.Ş.

Abonelik İçin Tel: (0216) 449 04 85-86 Faks: (0216) 449 02 26 - 449 04 87
www.legalbank.net legal@legal.com.tr

LEGALBANK ABONELİK FORMU			
Mevzuat ve Kararlar Bankası (www.legalbank.net)			
Abonenin		Fatura Bilgileri	
Adı -Soyadı		Adı -Soyadı	
Firma		Firma	
Adres		Adres	
T.C. Kimlik No.		T.C. Kimlik No.	
Telefon		Vergi Dairesi	
Cep Telefonu		Vergi No.	
E-Posta (abone isminiz olarak kullanılacaktır)		Kullanıcı Adedi	
1 Yıllık (1 Kullanıcı) Abonelik Bedeli 590 TL			
Banka Hesabına Ödeme			
☐ Yapı Kredi Bankası (Moda Şubesi - 217) Hesap No. 60825788 (IBAN NO: TR81 0006 7010 0000 0060 8257 88)			
☐ Garanti Bankası (Moda Şubesi - 124) Hesap No. 6299549 (IBAN NO: TR39 0006 2000 1240 0006 2995 49)			
☐ Akbank (Moda Şubesi - 256) Hesap No. 0048668-8 (IBAN NO: TR31 0004 6002 5688 8000 0486 68)			
☐ T. İş Bankası (Bahariye Şubesi- 1343) Hesap No. 47728 (IBAN NO: TR34 0006 4000 0011 3430 0477 28)			
Posta Çeki ile Ödeme			
☐ PTT Posta Çeki Hesap No: 1052845			
Nakit, Posta Çeki veya Banka Havalesi ile Tek Seferde ödemeniz halinde % 10 indirim uygulanacaktır.		Sadece Kredi Kartına 6 Taksit yapılmaktadır	
Adı Soyadı		Banka	
Kredi Kart No	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
☐ VISA ☐ MASTERCARD		Son Kullanma Tarihi	<input type="text"/> - <input type="text"/>
Ödeme Şekli	Tarih	Tutar	
Peşinat			Yukarıda belirttiğim tutarın, VISA/MASTERCARD kredi kartı hesabıma borç kaydedilerek Firmamızın hesabı bulunan bankalar nezdindeki ilgili hesaplarına Firmamız ile çalışılan bankalar arasında belirlenen koşullar çerçevesinde alacak kaydedilmesini kabul ediyorum ve bu konuda ilgili bankaları yetkili kılıyorum. İş bu abonelik sözleşmesi, www.legalbank.net sitesindeki mevzuat kararlar bankası 1 yıllık abonelik hizmetini kapsamaktadır.
Toplam			

Legal Yayıncılık 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun hükümlerini eksiksiz olarak yerine getirmeyi taahhüt eder.

Tarih .... / .... / .....

Abone İmza .....

Şirket Temsilcisi İmza .....